

Список використаних джерел

1. Албул С. В., Бабенко А. М., Гритенко О. А., Конопельський В. Я., Меркулова В. О. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник. Одеса, 2017. 430 с.
2. Топчій В. В. Дідківська Г. В., Мудряк Т. О. Кримінальне право України. Загальна частина. Навчальний посібник у схемах. Вінниця : «ТВОРИ», 2019. 344 с.
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид., переробл. та допов. Київ :ВД «Дакор», 2019. 1384 с
4. Старко О. Зараження венеричною хворобою: об'єктивні ознаки складу злочину // Історико-правовий часопис. 2015. №1 (5). URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/9181/1/%BE.pdf>.

Букач Володимир Володимирович,

доцент кафедри кримінального права,
процесу і криміналістики Київського
інституту інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська
юридична академія», кандидат юридичних
наук, доцент

ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

З розвитком інформаційних технологій у світі спостерігається також поява нових видів злочинів пов'язаних з використанням мережі Інтернет. Можна стверджувати, що на території України проти авторських та суміжних прав спостерігається значний ріст їх у мережі Інтернет. Сьогодні в нашій державі все більше і більше уваги приділяється питанням захисту авторських прав, у тому числі в мережі Інтернет.

Національне законодавство у ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права» [1] містить перелік дій, які можуть кваліфікуватися як порушення авторського права, а відтак, і як підстави для звернення до суду за захистом.

Однією з перших країн, що почала боротьбу з порушенням авторського права в мережі Інтернет, є Франція. У 2009 р. у Франції було прийнято закони про дотримання й захист інтелектуальної власності в Інтернеті під назвою HADOPI 1 і HADOPI 2. Завдяки законам було створено систему боротьби з порушниками авторського права в мережі Інтернет, що включає комплексну діяльність держави, провайдерів і правовласників. Було створено державну антипіратську службу під назвою Вищий орган по розповсюдженню творів і захисту авторських прав в Інтернеті HADOPI, до обов'язків якої

належить відслідковування в мережі Інтернет порушників авторського права й надсилання на їхню електронну адресу попередження. При систематичному порушенні HADOPI звертається досуду про притягнення порушника до відповідальності, яка може полягати:

- у блокуванні доступу порушника до мережі Інтернет з його IP-адреси терміном на один рік, при цьому порушник продовжує сплачувати абонентську плату інтернет-провайдеру й не має права укладати договори з іншими провайдерами. Якщо порушник проігнорував заборону, він карається штрафом до 3750 євро. При винесенні судом обвинувального вироку провайдер зобов'язаний відключити протягом двох тижнів порушника від мережі Інтернет і повідомити про це HADOPI. Якщо провайдер цього не зробить, на нього накладається штраф у розмірі 5 тис. євро;

- у присудженні штрафу в розмірі до 300 тис. Євро або позбавлення волі строком на три роки. Судовий розгляд про притягнення порушника до відповідальності відбувається за спрощеною системою, без виклику сторін на судові засідання (на зразок нашого наказного провадження). З іншого боку, законами на провайдерів покладено обов'язок відслідковувати порушення авторського права абонентами й повідомляти HADOPI про виявлені факти порушення. При укладанні контракту провайдерів з абонентом мають бути в обов'язковому порядку прописані положення про відповідальність абонента за порушення авторського права, про легальні способи використання й захисту цифрової культурної інформації.

Крім того, безпосередньо правовласники зобов'язані відслідковувати порушення користувачами їхнього авторського права в мережі Інтернет і повідомляти про це HADOPI.

Досвід Франції перейняли інші країни. У квітні 2011 р. Нова Зеландія прийняла закон про захист авторського права (набрав чинності 1 вересня 2011 р.), основні положення якого подібні до законів HADOPI. Після трьох попереджень порушник притягується до відповідальності у вигляді накладення штрафу в розмірі до 15 тис. австралійських доларів (близько 8200 євро).

Проте, на думку суспільного загалу у Франції, закони HADOPI 1 і 2 не дали очікуваного результату. Це пояснюють тим, що користувач психологічно не готовий до оплати продукту інтелектуальної власності, а також складнощами доказової бази виявлення порушень. Так, за даними BVA-Orange для Міжнародного форуму в Авіньйоні в листопаді 2010 р. половина опитаних (44 %) не хоче оплачувати за скачуваний в Інтернеті інтелектуальний об'єкт. Серед молоді до 25 років ці цифри становлять 85 %.

У Німеччині діє також система трьох попереджень. За порушення авторського права в мережі Інтернет порушника притягують до

відповідальності у вигляді позбавлення доступу до Інтернету строком на місяць або присуджують штраф у розмірі 1500 євро.

У Японії прийнято новий закон, яким передбачено ув'язнення строком на два роки або штраф у розмірі 2 млн йєн (25 700 дол. США) за скачування піратських файлів з Інтернету. Водночас за скачування піратського контенту зі свого комп'ютера в мережу Інтернет передбачено ув'язнення, за цим законом, строком на 10 років і штраф у сумі 10 млн йєн (більше 128 тис. дол. США). Одним з ініціаторів цього закону виступила Асоціація звукозаписувальної індустрії Японії, яка підрахувала, що обсяги скачування нелегального контенту в 10 разів перевищують кількість скачування легального [7, с. 130].

У Великобританії створено фонд «Інтернет-вотч», до якого надходять скарги щодо неправомірного використання матеріалів в Інтернеті. Фонд розглядає заяви і в разі порушень звертається до провайдера з вимогою покарати порушника, а також відстежує можливе використання цього матеріалу у віртуальній мережі.

Відповідно до законодавства США – StopOnlinePiracy Act (SOPA, закон проти інтернет-піратства) компанії, які володіють авторськими правами, мають право на цензуру сайтів, підозрюваних у піратстві, їм надається правоблокувати сайти і веб-сторінки, домени правопорушників і накладати арешт на рахунки компаній-порушників. Одним з видів відповідальності за порушення авторського права у США є штраф з відшкодуванням матеріальних збитків у сумі, яка не перевищує подвійного розміру відшкодування (до 500 тис. дол. або до 5 млн дол. якщо відповідач організація). Якщо порушення зроблено з умислом, в інтересах іноземної держави, то максимальний строк ув'язнення може становити 15 років, а штраф 10 млн дол.

Китай контролює більшість інформації в мережі Інтернет через Бюро Держради з контролю за інформацією і Бюро з координування новин. У випадку невідповідності інформації відбувається блокування таких соціальних мереж. У республіці Білорусь створені спеціальні органи з цензури в мережі Інтернет. Таким чином державні органи змушені застосовувати значний ресурс щодо боротьби зі злочинністю щодо захисту авторських прав в мережі інтернет.

Список використаних джерел

1. Про авторське право і суміжні права: закон України від 23.12.1993 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1994. № 13. ст. 64.
2. Дворянkin О.А. Защита авторских и смежных прав. Ответственность за их нарушение. Уголовно-правовой аспект. М.: Изд-во «Весь Мир», 2002. С. 129–132.